

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky  
Spisová značka: 4Svk/47/2022  
Identifikačné číslo spisu: 4021200039  
Dátum vydania rozhodnutia: 27. júla 2023  
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková  
Funkcia: predsedníčka senátu  
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:4021200039.1

## ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDR. Moniky Valašikovej, PhD., LL.M., a členov senátu JUDr. Zuzany Mališovej a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): U. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, L., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, P.O.BOX 72/3D1, Trnava, právne zastúpený: Mgr. Róbert Schronek, advokát, Štúrova 37, 949 01 Nitra,

IČO: 42 206 448, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Nitra, so sídlom Štefánikova trieda 26, 949 01 Nitra, IČO: 30 798 841, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo spisu: KaNR/2250/2021 ČRZ: 2581/2021 zo dňa 13.01.2021 a číslo spisu: KaNR/2582/2021 ČRZ: 3252/2021 zo dňa 14.01.2021, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/10/2021-129 zo dňa 13. apríla 2022, takto

### **r o z h o d o l :**

I. Kasačná sťažnosť sa z a m i e t a .

II. Účastníkom konania sa nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

### **O d ô v o d n e n i e**

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „správny súd“) podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj ako „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo spisu: KaNR/2250/2021 ČRZ: 2581/2021 zo dňa 13.01.2021 a číslo spisu: KaNR/2582/2021 ČRZ: 3252/2021 zo dňa 14.01.2021.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z obsahu predložených administratívnych spisov súd zistil, že žalovaný rozhodnutím č. KaNR 16828/2017 zo dňa 26.09.2017 priznal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci a na zastupovanie vo veci zrušenia a vyporiadania podielového

spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XX, k. ú. L. mu určil advokátsku kanceláriu: Advokátska kancelária JUDr. Roman Blažek, s.r.o. Totožným spôsobom žalovaný rozhodol v rozhodnutí

č. KaNR 17964/2017 zo dňa 26.09.2017 s tým rozdielom, že sa jednalo o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. L..

3. V priebehu rokov 2018 až 2020 určený advokát, ako i žalobca (zaslaním vyplneného tlačiva „Prehodnotenie príjmovej a majetkovej situácie oprávnenej osoby“, ktoré bolo naposledy doručené žalovanému dňa 13.10.2020) opakovane podávali žalovanému správy o stave súdneho konania vo veci zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XX a XXX, k. ú. L. a nič nenasvedčovalo problémom, resp. komplikáciám pri poskytovaní právnej pomoci alebo nespokojnosti žalobcu ako oprávnenej osoby.

4. Až v podaniach zo dňa 30.10.2020 a 31.10.2020 žalobca vzniesol výhrady proti určenému advokátovi, ktoré obsahovali osobné invectívy (pažravosť advokáta, snaha vyvolať rozpad rodiny žalobcu, chce obetovať rodinu žalobcu), subjektívne hodnotenia a tvrdenia žalobcu (absolútne nevhodné, neprijateľné správanie advokáta, nútenie manželky, aby zobrala na seba niečo, čo nemá s realitou nič spoločné, bránenie v predložení dôkazov) a smerovali i proti odbornosti a profesionálnej spôsobilosti advokáta konať v predmetnej veci (zľahčuje si robotu, nevie povinnosti vykonávať odborne a profesionálne, nahováranie ľudí na bludy). Po doručení uvedených podaní určený advokát oznámil žalovanému v podaní zo dňa 10.11.2020, že týmto konaním žalobcu došlo k strate vzájomnej dôvery, k znemožneniu ďalšieho poskytovania právnych služieb žalobcovi a tým i k znemožneniu jeho ďalšieho zastupovania.

5. Ďalšie výhrady (zlyhanie advokáta, dvojité hra advokáta, nie je vhodný na vykonávanie advokácie) proti určenému advokátovi žalobca vzniesol i v podaní zo dňa 12.11.2020, ktoré adresoval žalovanému a zároveň žiadal ustanoviť nového advokáta alebo advokátku. Na základe výzvy žalovaného na preukázanie tvrdení a predloženie dôkazov k tvrdeniam, žalobca reagoval v podaní zo dňa 11.12.2020, ale okrem ďalších invectív a subjektívnych tvrdení (divadlo advokáta, jeho nečinnosť - nezabezpečil znalecké posudky, nenapadol odročenie pojednávania vo veci pod sp. zn. 7C/50/2018 z dôvodu predloženia nálezu od kardiológa, ktorý neodporúčal účasť na pojednávaní, necháva protistranu robiť obštrukcie, finančná motivácia advokáta protistranou, advokát klame, rovnakú vec rieši rozdielnym spôsobom a pod.) žiadnym spôsobom tieto nepreukázal a neoznačil, ani nepredložil žiadne dôkazy k jeho tvrdeniam. Žiadal, aby mu žalovaný ustanovil iného advokáta z Nových Zámkov.

6. V súvislosti s vyššie uvádzanými tvrdeniami žalobcu bol správny súd toho názoru, že tieto jednoznačne znamenajú významné narušenie, až zánik nevyhnutnej dôvery medzi žalobcom a určeným advokátom a možno konštatovať, že hraničia až s jeho osočovaním, znevažovaním a spochybňovaním jeho odbornej spôsobilosti, nakoľko nie sú žiadnym spôsobom preukázané. Žalobca nimi napádal jednak kvalitu poskytovanej právnej pomoci určeným advokátom, ako i poskytovanie právnej pomoci v jeho záujme (v záujme žalobcu) ako oprávnenej osoby. Z ust. § 5d ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. vyplýva, že v prípade, ak existujú dôvodné pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv oprávnenej osoby, môže žalovaný na žiadosť oprávnenej osoby rozhodnúť o zmene v osobe advokáta, pričom žalovaný rozhodne o zmene vždy, ak oprávnená osoba preukáže nečinnosť advokáta alebo jeho vzťah k protistrane. Existencia dôvodných pochybností o kvalite právnej pomoci a dôvodných pochybností o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv oprávnenej osoby však vždy musí byť preukázaná a len v takom prípade môže žalovaný na žiadosť oprávnenej osoby rozhodnúť o zmene v osobe advokáta. V prípade, ak oprávnená osoba preukáže nečinnosť advokáta alebo jeho vzťah k protistrane, žalovaný vždy rozhodne o zmene určeného advokáta. Rozhodovanie o zmene v osobe určeného advokáta je teda spojené s dôkaznou povinnosťou a preukázaním dôvodných pochybností o kvalite právnej pomoci, o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv oprávnenej osoby, resp. je spojené s preukázaním nečinnosti advokáta alebo preukázaním vzťahu určeného advokáta k protistrane. Správne preto podľa názoru krajského súdu postupoval žalovaný, keď žalobcu ako oprávnenú osobu výzvou zo dňa 08.12.2020 vyzval na

predloženie dokladov a dôkazov k jeho tvrdeniam. Žalobca na túto výzvu reagoval v podaní zo dňa 11.12.2020, ale svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal, ani neoznačil dôkazy na ich preukázanie, pričom pokračoval vo vznášaní ďalších výhrad proti advokátovi, ktorého označil za „persona non grata“. Kasačný súd konštatoval, že neboli splnené podmienky v zmysle ust. § 5d ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. na rozhodovanie (fakultatívne ani obligatórne) žalovaného o zmene v osobe advokáta, ako sa toho domáhal žalobca, nakoľko nebola preukázaná existencia dôvodných pochybností o kvalite právnej pomoci, ani dôvodných pochybností o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv oprávnenej osoby a žalobca nepreukázal ani nečinnosť advokáta alebo jeho vzťah k protistrane.

7. K žalobným námietkam žalobcu, ktoré spočívali v konštatovaní, že žalovaný vydal rozhodnutia maximálne formalisticky, opomína skutočnosti, veci sú vytrhávané z kontextu a v rozhodnutiach badať svojvôľu, pretože mnoho skutočností zámerne zapiera, opomína a žalobcove vyjadrenie cenzuruje, správny súd uvádza, že nebol povinný skúmať, v čom postupoval žalovaný formalisticky, čo opomína, čo vytrháva z kontextu, čo zapiera a cenzuruje, pretože zákonodarca výslovne v ust. § 134 ods. 1 SSP upravil viazanosť súdu rozsahom žaloby a žalobnými bodmi, s výnimkou ustanovenou v ust. § 134 ods. 2 SSP

(čo nie je prípad žalobcu), aby neboli pochybnosti, že súd nemôže za žalobcu určovať rozsah súdneho prieskumu, ani vyhľadávať konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia, pretože tu ide o normatívne vyjadrenie zásady „sudca nech nejde nad návrhy strán“, ktorú zásadu musí súd zásadne aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúmava na základe všeobecnej správnej žaloby zákonnosť žalobou napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej správy. Preto súd v tejto časti žalobných námietok žalobcu rozhodnutie žalovaného konkrétne nepreskúmaval, lebo v správnom súdnictve platí zákonná koncentrácia, podľa ktorej žalobca môže žalobné body meniť, alebo rozširovať ich len do konca lehoty na podanie žaloby.

8. Žalobou napadnuté rozhodnutia boli doručené žalobcovi, resp. jeho splnomocnenej zástupkyňi dňa 19.01.2021, pričom žalobca mohol podať žalobu proti obom rozhodnutiam v zmysle ust. § 14 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. do 15 dní odo dňa ich doručenia,

t. j. do 03.02.2021. Žalobca sám spísal žalobu ešte dňa 19.01.2021, ktorá bola odoslaná dňa 21.01.2021 a dňa 25.01.2021 bola doručená súdu. Až dňa 08.03.2021 bola Centru právnej pomoci, kancelária Komárno, doručená žiadosť žalobcu o poskytnutie právnej pomoci vo veci predmetnej žaloby, čo mal súd preukázané z rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelária Komárno č. sp. KAKN/6897/2021 zo dňa 09.04.2021, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci v právnej veci zastupovania v rámci prebiehajúceho súdneho konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 11S/10/2021 a na jeho zastupovanie bol určený advokát JUDr. Juraj Tibenský. Žalobca teda požiadal o ustanovenie advokáta až po podaní žaloby v predmetnej veci, a preto nemožno aplikovať ust. § 71 ods. 2 SSP o neplynutí lehôt ustanovených na podanie žaloby na správny súd. V tejto súvislosti súd poukazuje i na podanie JUDr. Juraja Tibenského zo dňa 18.05.2021 označené ako „Stanovisko“, ktoré bolo súdu doručené až dňa 19.05.2021, teda po uplynutí vyššie uvedenej 15-dňovej lehoty.

9. K námietke žalobcu o tom, že žalovaný nevyhodnotil jeho vyčerpávajúce odôvodnenie a označené dokazovanie vôbec nevykonal a tiež nezabezpečil znalecké dokazovanie,

hoci to mal zo strany súdu nariadené, súd uvádza, že nemá vedomosť (z podaní žalobcu, vyjadrenia žalovaného, príp. obsahu administratívnych spisov) o žiadnom súdnom rozhodnutí, z ktorého by vyplývala povinnosť žalovaného konať určitým, resp. naznačeným spôsobom.

## II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

10. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v procesnom postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) kasačnú sťažnosť, ktorú doručil krajskému súdu v Nitre dňa 17.06.2022, ktorý udáva, že Centrum právnej pomoci odňalo sťažovateľovi poskytovanie právnej pomoci v zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z. z.

Má za to, že z odôvodnenia žalovaného nie je zrejmé, akou úvahou sa Centrum právnej pomoci riadilo, na základ čoho vyhodnotilo, že žalobca neposkytuje Centru alebo určenému advokátovi potrebnú súčinnosť. Sťažovateľ je názoru, že v danom prípade neexistovali dôvody pre vydanie rozhodnutia o odňatí poskytovania právnej pomoci v zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. a) zák. č. 327/2005 Z. z.

11. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku, najmä z bodu 62 je podľa sťažovateľa zrejmé, že správny súd prvého stupňa považoval podania a vyjadrenia žalobcu za neformálne vypovedanie plnej moci, hoci formálne sa tak nikdy nestalo a uvedené vyhodnotil v zmysle ust. § 12 ods. 2 cit. zákona. Či už formálne alebo neformálne vypovedanie plnej moci však nie je dôvodom na odňatie poskytovania právnej pomoci. Sťažovateľ zdôrazňuje, že pokiaľ by aj bolo možné jeho podania a vyjadrenia považovať za neformálne vypovedania plnej moci, nebolo to dôvodom na odňatie poskytovania právnej pomoci v zmysle § 14 cit. zákona.

12. Sťažovateľ je toho právneho názoru, že správny súd v danom prípade nesprávne právne posúdil správnosť postupu Centra právnej pomoci, ako aj zákonnosť jeho rozhodnutia, ktorými bolo žalobcovi odňaté poskytovanie právnej pomoci. Navrhol, aby bol rozsudok Krajského súdu v Nitre zrušený a vec vrátená súdu na ďalšie konanie, resp. aby kasačný súd zmenil rozsudok Krajského súdu v Nitre tak, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

13. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 11.07.2022, ktoré doručil Krajskému súdu v Nitre dňa 13.07.2022 uviedol, že v kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy, okrem skutočností a dôkazov na poukázanie prípustnosti a včasnosti podania kasačnej sťažnosti. Pre rozhodnutie kasačného súdu sú podkladom

iba tie skutočnosti a dôkazy, ktoré účastníci konania uviedli v konaní pred krajským súdom. Novoty v kasačnom konaní zásadne nie sú prípustné, pretože kasačná sťažnosť je mimoriadnym opravným prostriedkom a režim koncentrácie konania nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt. Napriek presvedčeniu žalovaného, že podstatná časť kasačnej sťažnosti sa opätovne zameriava iba na konanie a postup správneho orgánu prostredníctvom argumentov, ktoré boli v pôvodnom konaní podané oneskorene, a na ktoré z tohto dôvodu nebolo možné prihliadať a teraz v koncepcii kasačnej sťažnosti ich žalovaný chápe ako novoty. Žalovaný ďalej uviedol, že žiadateľ je v zmysle prejednávanej zásady ako účastník konania povinný napomáhať správne orgánu pri zisťovaní poznatkov pre potreby rozhodovania. V takomto prípade nepriaznivá dôkazná situácia postihuje účastníka. Keďže žalobca uviedol všeobecné skutočnosti spočívajúce najmä v osobe advokáta a jeho vzťahu k advokátovi, pre ktoré žiadal určiť Centrum nového právneho zástupcu, Centrum nemôže zistiť skutočnosti, ktoré spočívajú v subjektívnom hodnotení osobe a práce advokáta. Žalobca bol poučený o následkoch nevyhovenia výzvy s možnosťou odňatia poskytovanej právnej pomoci a preto Centrum považuje argument, že mal byť opakovane vyzvaný na doplnenie podania za irelevantný. Žalobca Centru neposkytol žiadnu súčinnosť. Právo na právnu pomoc pred súdmi nie je podľa žalovaného absolútnym právom, teda možno ho priznať do splnenia podmienok ustanovených zákonom. Centrum odňalo poskytovanie právnej pomoci práve z dôvodu nepreukázania nečinnosti advokáta, teda podľa názoru žalovaného neboli splnené zákonné podmienky na zmenu advokáta. Dôkazné bremeno na odôvodnenosť zmeny advokáta spočívalo najmä na žalobcovi.

14. Podľa žalovaného argument žalobcu, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a túto skutočnosť žiada zohľadniť pri splnení podmienky na zmenu advokáta podľa názoru žalovaného neobstojí. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti upozorňuje na rozhodovaciu činnosť Nejvyššího správného soudu České republiky sp. zn. 8Afs/48/2006 ohľadom výkladu práv fyzických a právnických osôb na prístup k súdnej ochrane.

15. Žalovaný zdôraznil, že žalobca si nesplnil svoju povinnosť voči Centru podľa ust. § 13 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. tým, že neuviedol Centru v lehote 8 dní zmenu skutočností rozhodných pre trvanie nároku, ktorou nedôvera v právneho zástupcu určite je. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti tento navrhuje, aby kasačnú sťažnosť žalobcu najvyšší správny súd zamietol.

### III.

#### Konanie na kasačnom súde

16. Najvyšší správny súd ako súd kasačný (ďalej aj „kasačný súd“) preskúmal rozsudok Krajského súdu v Nitre v medziach vymedzených sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), ods. 2 SSP) pričom zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP) a že ide o rozhodnutie proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP) vo veci po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa ust. § 461 SSP zamietol. Najvyšší správny súd prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a internetovej stránke najvyššieho správneho súdu [www.nssud.sk](http://www.nssud.sk) podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

17. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/10/2021-129 zo dňa 13. apríla 2022, ktorým tento zamietol návrh žalobcu na preskúmanie zákonnosti a následne zrušenie rozhodnutia žalovaného číslo spisu: KaNR/2250/2021 ČRZ: 2581/2021 zo dňa 13.01.2021 a číslo spisu: KaNR/2582/2021 ČRZ: 3252/2021 zo dňa 14.01.2021.

18. Z obsahu administratívneho spisu je nesporné, že žiadosťou zo dňa 28.08.2017 o poskytnutie právnej pomoci žalobca prostredníctvom svojej manželky Z. M. ako splnomocnenej zástupkyne žiadal o poskytnutie právnej pomoci vo veci zrušenia a vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva. V prípade nehnuteľností vedených na liste vlastníctva č. XX a č. XXX k. ú. L., okres E.. V predmetnej žiadosti bola pridelená sp. zn. KaNR/16828/2017-KaNR.

19. Opatrením zo dňa 25.09.2017 žalovaný rozdelil predmetné konanie na dve samostatné konania tak, že v prípade právnej veci o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam vedených na LV č. XX, k. ú. L. bude konanie vedené pod sp. zn. KaNR 16828/2017 a v prípade právnej veci o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam vedených na LV č. XXX, k. ú. L., bude konanie vedené pod č. KaNR 17964/2017.

20. Z predloženého administratívneho spisu vedeného žalovaným pod sp. zn. KaNR/2250/2021 súd zistil, že po preverení majetkových pomerov žalobcu vydal žalovaný rozhodnutie č. KaNR 17964/2017 zo dňa 26.09.2017, ktorým priznal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci a na zastupovanie vo veci zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. L. mu určil advokátsku kanceláriu rozhodnutím Číslo spisu: KaNR 16828/2017 ČRZ: 85679/2017 zo dňa 26.09.2017 bol žalobcovi priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci v právnej veci o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XX, k. ú. L. a oprávnenej osobe bol určený advokát JUDr. Roman Blažek.

21. Advokátska kancelária JUDr. Roman Blažek, s.r.o. V spise sa nachádza i splnomocnenie zo dňa 16.10.2017, ktorým žalobca splnomocnil uvedenú advokátsku kanceláriu vo vyššie uvedenej právnej veci.

22. Dňa 16.11.2020 bolo žalovanému od advokáta JUDr. Romana Blažeka doručené podanie zo dňa 10.11.2020, ktorým tento žalovanému oznámil, že medzi ním a žalobcom došlo k strate vzájomnej dôvery a zároveň k znemožneniu poskytovania právnej pomoci z jeho strany jeho klientovi - žalobcovi. Prílohu predmetného podania tvorili listy žalobcu adresované jeho právnenmu zástupcovi.

23. Výzvou zo dňa 08.12.2020 žalovaný vyzval žalobcu na doloženie dokladov v súvislosti s jeho žiadosťou o zmenu advokáta.

24. Na predmetnú výzvu žalovaného reagoval žalobca v podaní zo dňa 11.12.2020, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 17.12.2020. V predmetnom podaní žalobca opätovne vzniesol výhrady proti

JUDr. Romanovi Blažekovi a v závere uviedol, že trvá na tom, aby žalovaný ustanovil iného advokáta (advokáta z Nových Zámkov), nakoľko vzhľadom na stratu dôvery je ďalšia spolupráca neprípustná.

25. Následne vydal žalovaný prvé žalobou napadnuté rozhodnutie č. KaNR/2250/2021 zo dňa 13.01.2021, ktorým rozhodol tak, že podľa ust. § 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z. odňal žalobcovi ako oprávnenej osobe poskytovanie právnej pomoci v právnej veci o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. L..

26. Následne vydal žalovaný druhé žalobou napadnuté rozhodnutie č. KaNR/2582/2021 zo dňa 14.01.2021, ktorým rozhodol tak, že podľa ust. § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z. z. odňal žalobcovi ako oprávnenej osobe poskytovanie právnej pomoci v právnej veci o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaných na liste vlastníctva č. XX, k. ú. L..

27. Voči oboch rozhodnutiam podal sťažovateľ správnu žalobu, o ktorej bolo rozhodnuté preskúmaným rozhodnutím Krajského súdu v Nitre.

#### IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

28. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánom verejnej správy sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, ods. 2 SSP).

29. Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

30. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj procesnoprávnymi predpismi.

31. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teraz skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

32. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu v Nitre, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne právne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

33. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Nitre po preskúmaní napadnutého rozsudku

po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku.

34. Podľa § 5d ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. ak existujú dôvodné pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby, centrum môže na žiadosť oprávnenej osoby alebo zahraničnej osoby rozhodnúť o zmene v osobe advokáta lebo mediátora; centrum rozhodne o zmene vždy, ak oprávnená osoba alebo zahraničná oprávnená osoba preukáže nečinnosť advokáta lebo mediátora alebo ich vzťah k protistrane. Pri zmene v osobe advokáta alebo mediátora rozhodne súčasne aj o odmene za právne zastúpenie podľa § 12 ods. 4 alebo o odmene mediátora podľa § 11a ods. 3; v odôvodnených prípadoch centrum odmenu vôbec neprizná. Proti rozhodnutiu o zmene v osobe advokáta alebo mediátora sa advokát alebo mediátor môže odvolať iba v časti týkajúcej sa odmeny.

35. Podľa § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z. z. Centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, ak oprávnená osoba neposkytuje centru, určenému advokátovi alebo mediátorovi potrebnú súčinnosť.

36. Zo skutkového stavu je nesporné, že ustanovený advokát doručil žalovanému podanie, ktorým oznámil, že medzi ním a sťažovateľom došlo k strate vzájomnej dôvery a zároveň k znemožneniu poskytovania právnej pomoci. Prílohu predmetného podania tvorili listy sťažovateľa, ktoré mu adresoval ako právnomu zástupcovi. Následne bolo žalovanému doručené aj podanie sťažovateľa, v ktorom žiadal ustanoviť iného advokáta alebo advokátku. Výzvou zo dňa 08.12.2020 žalovaný vyzval oprávnenú osobu na doloženie podkladov v súvislosti s jeho žiadosťou o zmenu advokáta. Na predmetnú výzvu žalovaného žalobca reagoval písomne tým, že opätovne vzniesol len výhrady proti JUDr. Blažekovi a uviedol, že trvá na ustanovení nového advokáta.

37. Kasačný súd konštatoval, že postup žalovaného, ktorý následne vydal dve rozhodnutia číslo spisu: KaNR/2250/2021 ČRZ: 2581/2021 zo dňa 13.01.2021 a číslo spisu: KaNR/2582/2021 ČRZ: 3252/2021 zo dňa 14.01.2021, ktorými odňal sťažovateľovi poskytovanie právnej pomoci podľa ust. § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z. z. bol v súlade so zákonom.

38. Je pravdou, že v zmysle ust. § 5d ods. 2 cit. zákona, Centrum môže rozhodnúť o zmene advokáta, ak sú dôvodné pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci. Tieto dôvodné pochybnosti je potrebné však relevantným spôsobom preukázať. Nepostačuje len tvrdenie oprávnenej osoby (sťažovateľa). Centrum môže rozhodnúť o zmene advokáta, ak je dostatočne preukázaná nečinnosť advokáta, resp. jeho vzťah k protistrane. Ustanovený advokát doložil Centru podania zo strany sťažovateľa, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ má názor, že advokát vo veci príliš pasívne postupuje.

39. Ústava Slovenskej republiky, ako aj zákon č. 327/2005 Z. z. priznáva fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, právo na poskytovanie právnej pomoci bez finančnej účasti alebo s finančnou účasťou. Pozitívny záväzok štátu umožniť prístup k spravodlivosti i osobám materiálne znevýhodneným sa realizuje prostredníctvom zákona č. 327/2005 Z. z.,

keď z ust. § 1 tohto zákona vyplýva, že jeho účelom je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanoveným týmto zákonom. Štát potom sám, resp. v prevažnej miere znáša náklady na poskytnutie právnej pomoci takto znevýhodneným osobám. Preto je celkom na mieste, aby v právnej norme stanovil podmienky, na ktorých bude táto forma právnej pomoci fyzickým osobám poskytovaná. V snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy sú v zákone uvedené aj pravidlá umožňujúce zmeniť ustanoveného právneho zástupcu. Zmena právneho zástupcu sa nemôže zakladať len na subjektívnych pocitoch oprávnenej osoby.

40. Pri prevzatí právneho zastúpenia ustanovený advokát vec právne posúdi a môže vyjadriť svoj názor na skutkové a právne okolnosti prípadu. Objektívne zhodnotenie prípadu neznamená, že právny

zástupca bude postupovať v rozpore so záujmami oprávnenej osoby, práve naopak, je povinnosťou advokáta svojho klienta upozorniť na možné riziká a poučiť ho o následkoch prípadného neúspechu v spore. Preskúmaním veci Najvyšší správny súd SR nezistil žiadne vady v procesnom postupe žalovaného ani krajského súdu. Rozsudok súdu je riadne odôvodnený a zaoberá sa všetkými argumentami, ktoré boli predmetom správnej žaloby. Krajský súd podrobne, logicky a vecne správne interpretoval zákonné ustanovenia a vysporiadal sa so všetkými okolnosťami podstatnými pre posúdenie oprávnenosti zmeny ustanoveného právneho zástupcu. Tieto podmienky pre zmenu v osobe ustanoveného advokáta sú upravené § 5d ods. 2 citovaného zákona a sťažovateľ tieto podmienky nepreukázal. Nepredložil žiadne podania, sťažnosti, nenaplnené písomné inštrukcie pre svojho právneho zástupcu, neuviedol skutočnosti, ku ktorým sa podľa jemu doručených výziev mal vyjadriť. Nekonkretizoval žiadne údaje, ktoré advokát vykonal a mali byť v jeho neprospech, neuviedol žiadne pokyny, ktoré advokát nevykonal a na jeho podnet vykonať mal. V danom prípade preto aplikácia ust. § 5d ods. 2 cit. zákona nie je na mieste. Žalovaný správny orgán postupoval správne, v danom prípade neaplikoval ust. § 5d ods. 2 cit. zákona, ktorého sa sťažovateľ domáhal a aplikoval ust. § 14 cit. zákona a odňal sťažovateľovi právo na poskytovanú právnu pomoc.

41. Na základe vyššie uvedených skutočností senát kasačného súdu konštatoval, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol vydaný v súlade so zákonom a nebol dôvod na jeho zrušenie ani zmenu a kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť v zmysle ust. § 461 SSP.

42. O trovách súdneho konania rozhodol najvyšší správny súd s prihliadnutím na ust. § 170 písm. a) SSP v spojení s ust. § 467 ods. 1 SSP tak, že neúspešnému sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania nepriznal a žalovanému s ohľadom na ust. § 168 SSP nevznikol.

43. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu SR pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2011).

## **Poučenie :**

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.